

Samenwerking in het sociaal domein: hoe je in de praktijk 'veiligheid in het gezin' organiseert

Hoe kunnen we beter samenwerken om de veiligheid in gezinnen duurzaam te waarborgen? Veel van onze collega's kennen die vraag erg goed vanuit de praktijk van verschillende opdrachtgevers. Onze collega's Gerco Liefhebber en Veerle pakten 'm op in opdracht van een regionale netwerksamenwerking in het jeugd-domein. Die trekt samen op met verschillende partijen als Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, jeugdhulp, jeugdbescherming, verslavingszorg, GGZ, onderwijs, ziekenhuis, politie en lokale teams (wijkteams). De conclusie dat het jeugd-domein een ingewikkelde praktijk is, hoefden ze niet nog eens te trekken. In plaats daarvan werkten Veerle en Gerco met de partners meteen aan praktische verbeteringen en een setting waarin partners continu (blijven) leren met elkaar.

De decentralisaties in 2015 leidden in de praktijk tot nieuwe organisaties met een eigen identiteit en rolafbakening binnen het jeugd-domein. De meeste van die organisaties zijn de jaren na de decentralisaties vooral bezig geweest met de continuïteit van zorg en het 'neerzetten' van de eigen organisatie. Inmiddels zien we de blik steeds vaker gericht op de opgaven buiten Dat vraagt om iets anders, een integrale kijk. Hoe ziet het geheel eruit en wat is mijn 'eigen stukje' daarin? Waar overlapt dit soms met het werk van andere organisaties of sluit het juist aan? Hoe organiseren we ons slim en effectief met elkaar voor de gezinnen die het nodig hebben?

Op basis van samenwerkingscasussen zoals die in de jeugdzorgregio Alkmaar, herkennen we drie praktijklessen voor het werkbaar en slim organiseren van samenwerking in de (jeugd)keten.

Bepaal vanuit een gezamenlijke ambitie ook werkbare waarden

Termen als 'eigen kracht', 'zelfredzaamheid' en 'preventie'. Ze komen in ieder beleidsplan voor worden in de praktijk niet altijd echt concreet. Het ontbreekt aan uitgewerkte en gedeelde waarden waar vanuit je wilt werken. Neem een ambitie als 'uitgaan van eigen kracht'. Betekent dit in de praktijk altijd kortdurende inzet en zo min mogelijk ondertoezichtstellingen? Of heeft het juist waarde om langer of intensiever bij een gezin betrokken te zijn om duurzaam de veiligheid in het gezin te borgen? Wanneer dan wel en wanneer dan niet? Een gezamenlijk beeld van de praktijk vanuit beleid, inkoop en zorgaanbod over de waarde(n) in het werk is echt nodig. Het verduidelijkt rollen en verantwoordelijkheden en maakt elkaar aanspreken makkelijker. Het vertalen van gezamenlijke ambities naar werkbare waarden is zo een randvoorwaarde voor effectieve samenwerking.

Samenwerking in het sociaal domein: hoe je in de praktijk 'veiligheid in het gezin' organiseert

Zorg dat je continu blijft verbeteren

De praktijk ontwikkelt zich waardoor er een werkwijze of gewenste situatie van papier niet altijd (meer) bij de praktijk en het beleid past. Soms zit daar ruis tussen. In het geval van kwetsbare gezinnen is zulke ruis (extra) onwenselijk. Om knelpunten tijdig te zien en op te lossen, helpt een goede structuur waarin je samen continu verbetert. Denk bijvoorbeeld aan structureel overleg met middenmanagement als schakel tussen beleid/inkoop en praktijk. Zorg bovendien ook voor structurele aandacht voor heldere, actuele sturingsinformatie en het duiden van relevante ontwikkelingen met elkaar. Bij een gebrek aan sturing en controle op de keten hebben organisaties de neiging om te sturen op datgene waar ze wel controle over hebben zoals het belang van de eigen organisatie. Dit leidt niet in het geval van samenwerken in de jeugdketen niet altijd tot de beste oplossing voor het kind en veiligheid in het gezin. Door structureel samen te sturen (ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid) op toegevoegde waarde en verbetering ontstaat grip op de keten en kom je tot waardevolle persoonlijke relaties. Wie zorgt voor continu verbeteren stuit op korte termijn misschien op mensen die de structurele aandacht daarvoor als tijdrovend of lastig ervaren maar investeren in betere prestaties in de keten op de langere termijn. Dat maakt continu verbeteren tot een belangrijke factor in samenwerking.

Geef professionals rugdekking en escalatiemogelijkheden

Hoe goed je van gezamenlijke ambities werkbare waarden maakt of ervoor zorgt dat je continu blijft verbeteren, de praktijk in het jeugd-domein is altijd weerbarstig(er). Professionals moeten daarom altijd nu doen wat nu nodig is. Dat vraagt om rugdekking en de mogelijkheid om te escaleren wanneer nodig. Lef en leiderschap is nodig op alle fronten om zo, vanuit de gedeelde waarden, ook te handelen. Alleen zo kun je leren over wat werkt.

Doorpraten over wat nodig is?

Jouw kijk op de praktijk met ons delen? Doorpraten over wat nodig als het gaat om effectiever samenwerken in het sociaal domein? Kijken hoe je 'werkbaar waarden', continu verbeteren en 'rugdekking' in de praktijk organiseert? [Neem dan contact met ons op.](#)

Samenwerking in het sociaal domein: hoe je in de praktijk 'veiligheid in het gezin' organiseert